

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Plán vzdálené dílčí podpory

v oblasti podpory sociálního začleňování

Město Lanškroun

2019 – 2021

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah

Úvod	3
1. Analytická část	6
1.1 Základní informace o postupu při výzkumu a využitých metodách	6
1.2 Popis a analýza výchozí situace	7
1.2.1 Základní údaje o městě v kontextu problematiky sociálního vyloučení.....	7
1.2.2 Sociálně vyloučené lokality.....	9
1.2.3 Problematika sociálního vyloučení v jednotlivých tematických oblastech	10
1.2.4 Podpora sociálního začleňování v Lanškrouně	20
1.3 Vyhodnocení výstupů analýzy	21
2. Návrhová část	22
2.1 Průběh participativního strategického plánování.....	22
2.1.1 Postup při sestavování Koordinační skupiny plánu vzdálené dílčí podpory a při realizaci vstupní analýzy v obci.....	22
2.1.2 Postup při definování oblastí zaměření vzdálené dílčí podpory	23
2.1.3 Návrh postupu při zpracování Tematického akčního plánu pro oblast bydlení a doprovodných sociálních sužeb	25
3. Implementační část	28
4. Závěr	30
Seznam zkratk.....	31
Seznam zdrojů	31
Seznam příloh.....	31

Úvod

Město Lanškroun leží na východě Čech v Pardubickém kraji v podhůří Orlických hor. Geograficky je umístěno na silnici spojující Brno a Svitavy s Polskem. Končí zde krátká železniční trať z vedlejší obce Rudoltice, většina osobních vlaků je vedena do České Třebové, kde je návaznost na dálkovou dopravu. Typická je velká vzdálenost obce od krajských měst, 205 km východně od Prahy, 85 km od Pardubic a 87 km severně od Olomouce. Žije zde 10 000 obyvatel. Lanškroun je obcí s rozšířenou působností státní správy, jako správní centrum regionu Lanškrounsko spravuje 22 obcí s téměř 23 000 obyvateli. Dnešní Lanškroun je se svými 10 178 obyvateli rychle se rozvíjejícím moderním městem zaměřeným na budoucnost, je městem s rozvinutou podnikatelskou činností, městem elektroniky, strojírenství, papírenského průmyslu i městem středních škol, živé kultury a moderních sportovišť.

Agentura pro sociální začleňování (dále jen Agentura, ASZ) je jedním z odborů Sekce pro lidská práva Úřadu vlády ČR. Zajišťuje podporu obcím v procesu sociálního začleňování tím, že jim pomáhá při poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro řešení těchto problémů a při získávání financí na tyto postupy. Hlavním nástrojem pro zajištění této pomoci je Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL). Agentura dále zabezpečuje komplexní koordinaci přístupu orgánů veřejné správy k řešení problému sociálního vyloučení na úrovni ústředních orgánů státní správy, přístupu orgánů veřejné správy k otázce sociálního začleňování obyvatel sociálně vyloučených lokalit na místní úrovni a podporuje spolupráci mezi orgány veřejné správy a dalšími institucemi na místní úrovni v oblasti sociálního začleňování obyvatel sociálně vyloučených lokalit a integraci sociálně vyloučených Romů na místní úrovni. Odpovídá také za koordinaci plnění úkolů vyplývajících ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení.

Poskytování vzdálené dílčí podpory (VDP)¹ je jedním ze způsobů, jakými Agentura - s cílem zlepšit efektivitu sociálního začleňování v obcích a v regionech - pomáhá samosprávám řešit problémy spojené se sociálním vyloučením. Vzdálenou dílčí podporu

¹ Vzdálená dílčí podpora je poskytována prostřednictvím projektů realizovaných Agenturou: Systémové zajištění sociálního začleňování, reg. č. projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605 a komplementárním projektem Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Agentura poskytuje obcím, které nejsou zapojeny do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Poskytování VDP se řídí Metodikou vzdálené dílčí podpory (viz <http://www.socialni-zaclenovani.cz> – Dokumenty – o Agentuře – Vzdálená dílčí podpora – metodika).

Kontext vzniku a průběh přípravy Plánu vzdálené dílčí podpory v Lanškrouně pro období 2019 – 2021.

V Mapě sociálně vyloučených a sociálním ohrožením vyloučených romských lokalit² z r. 2006 a ve výzkumných zprávách z r. 2009 vytvořených v rámci výzkumného projektu „Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – české lokality“, který byl zadán Úřadem vlády ČR a realizován společností GAC (GAC 2009 a, b) byla popsána na území města Lanškrouna jedna sociálně vyloučená lokalita. V Lanškrouně se v současné době nelze setkat přímo s geografickou segregací sociálně slabých obyvatel, nicméně na některých adresách dochází ke zvýšené koncentraci sociálně slabých rodin s dětmi a osob ohrožených sociálním vyloučením. V některých obcích spadajících pod správní obvod ORP Lanškroun se nacházejí objekty, kde žije větší počet Romů. Jedná se o lokalitu v obci Cotkytle s cca 30ti obyvateli bytového domu, kterou popisuje i tzv. Gabalova mapa z roku 2015, dále pak cca 35 – 45 obyvatel objektu v Květné a větší koncentrace obyvatel z nižší střední střídy na sídlišti Zámeček v sousední obci Rudoltice. Vnímání „problémovosti“ těchto lokalit pravděpodobně úzce souvisí s etnicitou tamních obyvatel.

Na přetrvávající potřebu podpory sociálního začleňování a problémy spojenými se sociálním vyloučením v Lanškrouně (viz kap. 1.1 „Analýza výchozí situace“) reagovalo město a Agentura v r. 2017 jednáním o možnosti poskytnutí vzdálené dílčí podpory. Memorandum o spolupráci formou vzdálené dílčí podpory bylo podepsáno 5. února 2018. Vzhledem k motivaci pro využití podpory poskytované Agenturou na straně města a také z důvodu změny v možnostech poskytování vzdálené dílčí podpory (v říjnu r. 2018 došlo k prodloužení maximální doby poskytování VDP na 24 měsíců, k zavedení výběru obcí pro poskytování VDP Monitorovacím výborem pro činnost Agentury a k zavedení možnosti zpracování Tematického akčního plánu v rámci VDP) byla věnována pozornost analytické fázi a přípravě spolupráce.

V průběhu února a března 2018 proběhla analýza situace v Lanškrouně, která je jedním z hlavních východisek pro přípravu Plánu vzdálené dílčí podpory města Lanškrouna. Vstupní analýza byla v květnu 2018 předložena městu, které ji schválilo a odsouhlasilo další

² https://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html

spolupráci s Agenturou. V červnu 2018 byla ustanovena koordinační skupina³, na které navazovala pravidelná setkání pracovní skupiny sestavené z místních aktérů k tématu bydlení. Plán VDP byl zpracován pro období 2019 – 2021 a schválen radou města dne 14. 10. 2019.

Plán VDP by nemohl vzniknout bez aktivní spolupráce ze strany vedení města a aktérů působících na území Lanškrouna. Garantem v poskytování vzdálené dílčí podpory je vedoucí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví města Lanškrouna Věra Betlachová, která komunikuje s lokální konzultantkou Agentury a pomáhá zprostředkovat přenos informací k vedení města a veřejnosti. Základní platformou pro spolupráci města Lanškrouna a Agentury v rámci vzdálené dílčí podpory je koordinační skupina.

Zaměření a cíle Plánu vzdálené dílčí podpory v Lanškrouně pro období 2019 - 2021

V žádosti o vzdálenou dílčí podporu byly z pohledu města popsány jako nejpotřebnější následující problémové oblasti: oblast bydlení a sociálních služeb/sociální práce. V průběhu analytické fáze spolupráce došlo po seznámení se závěry vstupní analýzy, po výstupech strategického plánování v průběhu pracovní skupiny bydlení a vyvážení hledisek skupin aktérů při prioritizaci potřeb a upřesnění cílové skupiny a také zohledněním aktuálních možností a zdrojů k posunu zaměření vzdálené dílčí podpory na oblast bydlení. Jedním z hlavních cílů spolupráce formou vzdálené dílčí podpory je navrhnout systematická opatření, která přispějí k prevenci ztráty bydlení (udržení bydlení) a rozšíření možností pro získání důstojného bydlení ve vztahu k osobám ohroženým sociálním vyloučením ve všech věkových kategoriích. Městu Lanškrounu byla dále nabídnuta možnost vzdálené dílčí podpory v oblasti vzdělávání.⁴

³ Podle Metodiky vzdálené dílčí podpory (odst. 24) doporučuje Agentura pro naplnění role obce při vytváření a realizaci Plánu vzdálené dílčí podpory vznik Koordinační skupiny Plánu vzdálené dílčí podpory.

⁴ VDP v oblasti vzdělávání poskytuje Agentura v rámci systémového projektu reg. č.: CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586. „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“. Více na www.socialni-zaclenovani.cz. Při poskytování VDP v oblasti vzdělávání vzniká Místní plán inkluze ve vzdělávání (MPI) – osnova viz Příloha č. 6 Metodiky vzdálené dílčí podpory verze 1.0.

1. Analytická část

1.1 Základní informace o postupu při výzkumu a využitých metodách

V průběhu února a března 2018 byl Agenturou pro sociální začleňování (ASZ) realizován výzkum, jehož výsledky jsou popsány v Závěrečné zprávě z výzkumného screeningu v Lanškrouně – Vstupní analýza vzdálené dílčí podpory v Lanškrouně (ASZ, 2018; dále jen VA). Vstupní screening má posloužit jako základní informační materiál pro efektivní spolupráci ASZ s městem Lanškroun v rámci spolupráce s Agenturou v režimu tzv. vzdálené dílčí podpory v sociálně vyloučených lokalitách. Analýza je zároveň výchozím materiálem pro další analytickou práci ASZ a pro evaluaci výsledků její činnosti.

Vstupní screening vychází především z analýzy tzv. jádrových ukazatelů⁵ sociálního vyloučení. Agentura v tomto směru pracuje s indikátory v oblasti bydlení, zaměstnanosti a zadluženosti. V rámci této analýzy byly zpracovány i tzv. checklisty sociálního bydlení, zaměstnanosti, zadluženosti, sociální práce, bezpečnosti, zdraví a komunitní práce, které doplňují jádrové indikátory o informace o místních kapacitách pro sociální začleňování a nastavení místních politik. Výzkum využil ve své metodologii kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod, kdy jsou analyzována sebraná kvantitativní (povětšinou číselné údaje) a kvalitativní data (např. rozhovory) společně. Použita byla i metoda tzv. desk research, tedy sekundární analýza dostupných zdrojů. Tato metoda spočívá v analýze dat získaných od institucionálních aktérů obce. V rámci výzkumu bylo ve městě Lanškroun realizováno konkrétně 5 polostrukturovaných individuálních rozhovorů, 2 polostrukturované skupinové rozhovory a jeden telefonický rozhovor. Jejich respondenty byli pracovníci institucí, které se dlouhodobě zabývají problematikou sociálního vyloučení v Lanškrouně (jednalo se o pracovníky Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, Městského bytového podniku, Kontaktního pracoviště úřadu práce v Lanškrouně, Centra sociálních služeb Lanškroun, Rodinného integračního centra, Abatab, z.s.).

⁵ Agentura pracuje s tzv. jádrovými ukazateli sociálního vyloučení, které udávají rozsah sociálního vyloučení. Jádrové indikátory jsou komparovatelné v čase a mohou tak ilustrovat intervenci Agentury pro sociální začleňování v dané lokalitě v rámci realizované spolupráce.

V metodologii výzkumu byly tedy kombinovány kvalitativní a kvantitativní metody, tzn. získaná kvantitativní (pověštinou číselné údaje) a kvalitativní data (např. rozhovory) byla analyzována společně.⁶

Při zpracování vstupní analýzy byly využity také výstupy předcházejících výzkumů realizovaných v Lanškrouně (např. Plán rozvoje sociálních a souvisejících veřejných služeb města Lanškroun v období 2015 – 2018 či Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2017 až 2021). V průběhu analytické fáze spolupráce byl kladen důraz na výměnu informací mezi lokální konzultantkou a výzkumným týmem Agentury; na prvních setkáních se zástupci subjektů, které lze považovat za aktéry sociálního začleňování v Lanškrouně byla postupně ujasňována očekávání od spolupráce, přičemž docházelo mj. i s využitím dílčích výstupů výzkumu k formulování konkrétních potřeb Lanškrouna korespondujících s obecnými cíli poskytování vzdálené dílčí podpory (viz Metodika vzdálené dílčí podpory – kap. 1, odst. 11). Výzkumný tým tak obdržel informace, na základě kterých bylo možné stanovit oblasti konkrétního zaměření vstupního screeningu. Vstupní analýza se dotýkala oblastí bydlení, zaměstnanosti, bezpečnosti, sociální služeb a zadluženosti.

1.2 Popis a analýza výchozí situace

Zdrojem dat uvedených v kapitole 1.2 (není-li uvedeno jinak) je Vstupní analýza vzdálené dílčí podpory v Lanškrouně - Závěrečná zpráva z výzkumného screeningu z r. 2018.

1.2.1 Základní údaje o městě v kontextu problematiky sociálního vyloučení

Počet osob ohrožených sociálním vyloučením - vybrané údaje (směrem dolů stoupá míra ohrožení sociálním vyloučením)	
Celkový počet obyvatel	<ul style="list-style-type: none">• 9 994 obyvatel (stav k r. 2016, (zdroj ČSÚ)• od první poloviny 90. let stagnoval a zhruba mezi lety 2005 a 2007 mírně vzrostl (z 9791 obyvatel na 10166)• od roku 2007 opět stagnuje

⁶ Podrobné informace o metodologii výzkumu a o zdrojích analyzovaných dat jsou uvedeny v Závěrečné zprávě z výzkumného screeningu v Lanškrouně.

Počet osob v exekuci	<ul style="list-style-type: none"> • 525 osob (což představuje 6,13 % z celkového počtu obyvatel Lanškrouna starších 15 let)
Počet osob v evidenci uchazečů o zaměstnání	<ul style="list-style-type: none"> • 138 osob
Počet osob v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 1 rok	<ul style="list-style-type: none"> • 23 osob a jejich rodin
Počet osob v hmotné nouzi	<ul style="list-style-type: none"> • 23 osob a jejich rodin
Počet osob bez domova	<ul style="list-style-type: none"> • 15-20 osob
Počet osob sociálně vylučných dle Gabalovy mapy	<ul style="list-style-type: none"> • 26 – 50 osob
Počet obyvatel objektu v Cotkylti	<ul style="list-style-type: none"> • 30 osob
Počet obyvatel objektu v Květné	<ul style="list-style-type: none"> • 35 – 40 osob
Dopravní spojení	
<p>Dopravní spojení s Lanškrounem do nejbližších center služeb a institucí: Typická pro Lanškroun je velká vzdálenost obce od krajských měst, 90 km od Hradce Králové, 85 km od Pardubic a 87 km od Olomouce.</p> <p>- Ústí nad Orlicí: veřejnou dopravou téměř celou hodinu autem zhruba 30 minut</p> <p>- Svitavy veřejnou dopravou hodinu a půl autem zhruba 30 minut</p> <p>Celá řada sociálních služeb má v obci buď detašované pracoviště, nebo je třeba za nimi dojíždět do větších měst</p>	

Sociální vyloučení je často spojeno a projevuje se zejména (nikoli však pouze) faktory, které lze vyčíst ve výše uvedeném popisu, ty se mohou **podílet na přetrvávajícím výskytu problémů spojených se sociálním vyloučením** v Lanškrouně:

- Příjem ze sociálních dávek, a s tím spojená materiální chudoba
- Prostorové vyloučení
Přestože je Lanškroun město s rozvinutými službami, koncentrace některých osob ohrožených sociálním vyloučením je v lokalitách těmto službám hůře dostupných. Mj. z důvodu četných pracovních příležitostí je hladina nájmu v obci nastavená výše a nízkopříjmové rodiny jsou tak opět nuceny bydlet v odlehlejších menších obcích.
- Výskyt rizikových forem chování (např. alkoholismu či narkomanie) a kriminality (zvýšeným rizikem stát se pachatelem, ale i obětí trestné činnosti).

Reflexe ze strany místních aktérů při tvorbě Plánu vzdálené dílčí podpory:

Dotázaní institucionální aktéři se shodovali, že pozornost by se měla věnovat také zajištění detekované poptávky po zřízení terénních a nízkoprahových služeb pro ohroženou mládež. Především ze strany Laxusu, který v obci poskytuje dvakrát týdně terénní sociální službu pro osoby potýkající se s drogovou závislostí, bylo upozorněno na výskyt ohrožené mládeže ve veřejném prostoru.

1.2.2 Sociálně vyloučené lokality

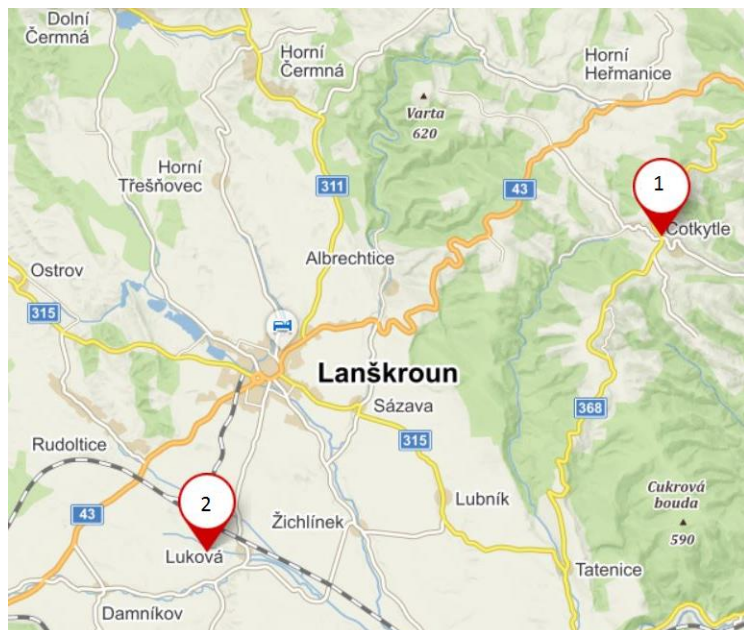
Aktuální přehled sociálně vyloučených lokalit a lokalit ohrožených sociálním vyloučením vznikl v rámci vstupní analýzy. S geografickou segregací sociálně slabých obyvatel se ve městě prakticky nelze setkat. Ke zvýšené koncentraci sociálně slabých na některých adresách sice dochází, nicméně ne v takové míře, aby bylo možné hovořit o SVL, a zaznamenat jevy, které její existenci obvykle provázejí. Z výpovědí aktérů vyplynulo, že v některých obcích spadajících pod správní obvod ORP Lanškroun se nacházejí objekty s vyšší koncentrací osob ohrožených sociálním vyloučením. Aktéry byly identifikovány lokality v Cotktyli a v osadě Květná (část obce Luková). Tyto lokality byly uvedeny rovněž v dokumentu „Koncepte prevence kriminality Pardubického kraje na období 2017 až 2021“ z roku 2016.

Mezi obyvatele Lanškrouna ohrožené především v kontextu ztráty bydlení patří zejména skupina osob, jež pobírají sociální dávky nebo jsou zadlužení. K nim je třeba přidat ještě další zranitelné skupiny, například samoživitelky a samoživitele, seniory, handicapované, samostatně žijící osoby či uživatele návykových látek. Oslovení aktéři dále poukazovali na přítomnost osob bez domova/bez přístřeší ve městě. Odhady počtu lidí bez domova se pohybovaly okolo 15 – 20 osob. Mezi hlavní tzv. pull faktory, tedy okolnosti, jež danou skupinu lidí do Lanškrouna přitahují, lze zařadit především přítomnost velkých podniků a tudíž relativní dostatek pracovních příležitostí, alespoň dočasných.

Obrázek č. 1: Schéma vyšší koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením, stav v květnu 2018; zdroj: Vstupní analýza města Lanškrouna 2018

1.2.3 Problematika sociálního vyloučení v jednotlivých tematických oblastech Zaměstnanost

Přehled základních údajů: (stav v lednu 2018)

počet nezaměstnaných osob:	138
<i>jednalo se o evidované nezaměstnané ve věku 15 -64 let, kteří neměli žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání</i>	
z toho počet dlouhodobě nezaměstnaných osob ⁷	23 (16,67%)
<i>ve skupině uchazečů, kteří byli v evidenci více než 365 dní, převažovaly osoby se základním vzděláním (47,82 %) a osoby se středním odborným vzděláním – vyučení (43,48 %).</i>	
volných pracovních pozic na území Lanškrouna v nabídce ÚP v daném období:	467

Identifikace problémů, posouzení jejich závažnosti, analýza pravděpodobných příčin:

Lanškroun je městem s rozvinutým průmyslem i službami. Město v posledních letech vykazuje nízkou nezaměstnanost a vysoký potenciál pro další hospodářský růst. Podle informací dostupných na webových stránkách města v Lanškrouně působí na 250 společností, evidováno je zde přes 2 000 soukromých podnikatelů a živnostníků. Lanškroun

⁷ uchazeči v evidenci ÚP kontinuálně déle než 1 rok

byl v roce 2017 oceněn druhým místem ve srovnání měst s nejlepším podnikatelským prostředím v Pardubickém kraji. Na Lanškrounsku byla zaznamenána **nejvyšší míra ekonomické aktivity mužů v Pardubickém kraji**. V regionu je delší dobu zaznamenán velký nedostatek pracovníků s technickým vzděláním, jenž se řeší **najímáním agenturních zaměstnanců z jiných regionů České republiky i ze zahraničí**.

Dle podrobných poskytnutých Úřadem práce České republiky Kontaktním pracovištěm v Lanškrouně bylo v lednu 2018 v Lanškrouně z celkového počtu uchazečů v evidenci úřadu práce kontinuálně déle než 1 rok. Tuto skupinu **23 uchazečů, kteří byli v evidenci déle než rok**, lze označovat jako **dlouhodobě nezaměstnané**. Do výše popsané skupiny dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání se řadí lidé, které aktéři charakterizovali jako osoby, jež jsou z mnoha příčin prakticky nezaměstnatelné.

Někteří dlouhodobě evidovaní UoZ jsou označováni jako velmi těžko zaměstnatelní vzhledem ke **zdravotním omezením** pro výkon širokého spektra zaměstnání, **nemotivovanosti a absenci pracovních návyků**, část z nich **participuje na šedé ekonomice**.

Reflexe zjištěných údajů ze strany místních partnerů při tvorbě Plánu vzdálené dílčí podpory:

- Současná nízká míra nezaměstnanosti zapříčiňuje **zvýšenou poptávku po motivované pracovní síle**, kterou velcí zaměstnavatelé saturují prostřednictvím **najímání agenturních zaměstnanců** (z jiných regionů ČR nebo ze zahraničí). Ti žijí ve městě v závislosti na ekonomickém cyklu a **narušují stabilitu dostupnosti bydlení** především u nízkopříjmového obyvatelstva.

Přehled stávajících nástrojů pro prevenci/řešení problémů v oblasti nezaměstnanosti:

→	Kontaktní pracoviště úřadu práce Lanškroun pořádá individuální poradenství pro širokou skupinu uživatelů.
→	Projekt v realizaci města pod záštitou starosty na podporu zaměstnávání mladých lidí a absolventů v oborech nabízející místní firmy.

Bezpečnost

Přehled základních údajů: (údaje se vztahují k působnosti Obvodního oddělení Policie České republiky Lanškroun, které spravuje území Lanškroun a okolních 22 obcí s téměř 23 000 obyvateli.)

Index kriminality: (počet trestných činů spáchaných na 10 000 obyvatel)

<i>leden – prosinec 2017</i>	
104	

Počet vybraných spáchaných trestných činů

<i>krádeže vloupáním</i>	<i>krádeže prosté</i>	<i>trestné činy související s výrobou, držením a distribucí drog</i>
17	39	52
	<i>rok 2013:</i>	<i>rok 2017:</i>
Nápad TČ:	315	227
• <i>z toho nejpočetněji zastoupená majetková kriminalita:</i>	-	70%
objasněnost případů:	48%	75%

Identifikace problémů, posouzení jejich závažnosti, analýza pravděpodobných příčin:

V porovnání s ostatními obvodními odděleními Policie ČR (dále jen OOP) zaujalo OOP Lanškroun 382. pořadí dle indexu kriminality (z celkového počtu 522 OOP). **V OOP Lanškroun začal od roku 2013 klesat nápad trestné činnosti** (s výjimkou roku 2017, kdy došlo k mírnému nárůstu) a naopak **stouplo procento objasněných trestných činů** (ze 48% v roce 2013 na 75% v roce 2017).

Reflexe zjištěných údajů ze strany místních partnerů při tvorbě Plánu vzdálené dílčí podpory:

- Dle oslovených institucionálních aktérů stouplo za poslední roky procento objasněných trestných činů. Zároveň bylo upozorněno na výskyt **ohrožené mládeže** ve veřejném prostoru.

Přehled stávajících nástrojů pro prevenci/řešení problémů v oblasti bezpečnosti:

→ Městská policie a obvodní oddělení Policie ČR přispívají v rámci preventivní činnosti ke snižování kriminality ve městě také prostřednictvím přednáškové činnosti .
→ Město Lanškroun na svém území využívá kamerový dohlížecí systém .
→ Přednášky na základních a středních školách ve městě připravují rovněž zaměstnanci Městského úřadu Lanškroun , pak kurátor pro mládež (témata: šikana, závislosti na návykových látkách, týrání a zneužívání dětí).
→ Ve městě působí terénní sociální služby organizace Lexus pro uživatele návykových látek .
→ V roce 2015 byla ustavena komise pro prevenci kriminality sdružující zástupce Městské policie Lanškroun, obvodního oddělení Policie ČR Lanškroun, sociálního odboru, OSPOD, manažera

prevence kriminality pro základní školy a občanské iniciativy.

Bydlení v kontextu sociálního vyloučení v Lanškrouně

Přehled základních údajů a stávajících nástrojů pro prevenci/řešení problémů v oblasti bydlení: (stav v únoru 2018)

Počet osob bez domova:		15 - 20	
Bytový fond města: 542 bytů			
<i>tzv. holobyty⁸</i>	<i>byty cekem</i>	<i>počet bytů Centra sociálních služeb</i>	dlouhodobě neobývané byty:
4	4 340	6 (1+ kk)	cca 10 - 15
Město provozuje Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem: 82 lůžek			
lůžka určená pro seniory:		46	
lůžka se zvláštním režimem:		31	
lůžka určená pro odlehčovací služby:		5	

Identifikace problémů, posouzení jejich závažnosti, analýza pravděpodobných příčin:

Mezi obyvatele Lanškrouna ohrožené ztrátou bydlení patří zejména skupina osob, **jež pobírají sociální dávky nebo jsou zadlužení**. K nim je však třeba přidat ještě další zranitelné skupiny, například **samoživitelky a samoživitele, seniory, handicapované, samostatně žijící osoby či uživatele návykových látek**. Řešení problémů s bydlením představuje jednu z často poptávaných zakázek klientů sociálních služeb, byť se v mnoha případech jedná o kumulované problémy týkající se také zadluženosti a různých dalších těžko řešitelných životních situací.

V Lanškrouně se nachází cca **15-20 osob bez domova/bez přístřeší**, problematika s tématem bezdomovectví je typicky naléhavější v zimních měsících.

Téměř všichni dotazovaní institucionální aktéři se shodovali na nedostatku bydlení pro osoby z cílové skupiny a to i přesto, že Lanškroun má relativně rozsáhlý bytový fond.

Městský bytový fond zdaleka nedostačuje poptávce dané celkovým přetlakem zvýšeného zájmu o byty ve městě. V případě komerčních nájmu jsou pro nízkopříjmové skupiny bariérou kauce, na které KoP ÚP Lanškroun zpravidla **nepřiznává dávku hmotné nouze** mimořádnou okamžitou pomoc.

⁸ Jedna místnost o ploše cca 18 - 20 m² se sociálním zařízením, přívodem studené vody a topením na pevná paliva.

Vzhledem k vysokému zájmu o byty ve vlastnictví města (a obecně o bydlení na území Lanškrouna) nedochází k situaci, že by uvolněné byty zůstávaly dlouho bez nájemníků. Lanškroun má schválená pravidla pro nakládání s byty v majetku města, která určují postup při výběru osob, kterým bude umožněno uzavřít nájemní smlouvu na volný městský byt, způsob stanovení nájemného a zásady pro uzavírání nájemních smluv. **Městu však chybí pravidla pro mimořádné přidělení bytu.**

Ve městě žije v závislosti na ekonomickém cyklu velký počet osob, které obývají především soukromé ubytovny či nájemní byty od soukromníků, kde spolubydlí ve větším počtu pohromadě, což se negativně odráží na cenách nájmu. Formou spolubydlení a pravidelným příjmem jsou schopni platit vyšší nájemné. **Na zvýšenou hladinu nájemného v obci doplácí především nízkopříjmové obyvatelstvo, které na něj nedosahuje (nízkopříjmoví samozivitelé, rodiny s dětmi, samostatně žijící senioři, ...).**

Problém v oblasti bydlení představuje především nedostatek různých forem bydlení pro CS. Většina oslovených institucionálních aktérů i autoři vstupní analýzy se domnívají, že řešení otázky bydlení (problémem je nedostatek různých forem bydlení a nedostupnost bydlení pro cílovou skupinu osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením) je v Lanškrouně klíčové.

Veřejná pravidla pro přidělování městských bytů v Lanškrouně:

- osoba starší 18 let, jež je občanem České republiky nebo jiného členského státu EU či cizinec s platným povolením k pobytu v České republice
- trvalý pobyt v Lanškrouně minimálně 3 roky, s výjimkou případů, kdy je předložena platná pracovní smlouva s místem výkonu práce v Lanškrouně nebo v případě podnikání sídlo nebo provozovna firmy v Lanškrouně
- bezdlužnost u města a u organizací městem založených nebo zřízených a u státu
- žádost posuzuje bytová komise, která rozhoduje o nabídce konkrétního bytu

Nájemní smlouvy se uzavírají vždy na 6 měsíců s tím, že v případě řádného plnění povinností nájemcem jsou nájmy prodlouženy o 18 měsíců. Smluvní nájemné se sjednává na základě výsledku řízení o volném bytu a může být každý rok upraveno podle inflačního koeficientu stanoveného Ministerstvem financí. Informace o volných bytech jsou zveřejněny a poté je o ně losováno v prostorách městského úřadu nebo jsou tyto byty nabídnuty do dražby. U městských bytů nejsou vyžadovány kauce.

Přehled stávajících nástrojů pro prevenci/řešení problémů v oblasti bydlení:

→ **Bytový fond města**

Město Lanškroun disponovalo v únoru roku 2018 **542 byty**. K dispozici byly i **4 tzv. holobyty** v ulici Polní. Jako holobyty je označovaná jedna místnost o ploše cca 18 - 20 m² se sociálním zařízením, přívodem studené vody a topením na pevná paliva. Cena nájemného činí 2 000,- Kč (čistý nájem bez služeb). Nájemníci těchto bytů se příliš nemění, nedochází zde k výraznější fluktuaci obyvatel.

→ **Nízkoprahové denní centrum pro lidi bez přístřeší**

V oblasti bydlení je jedinou sociální službou zaměřenou na **cílovou skupinu osob bez domova Nízkoprahové denní centrum pro lidi bez přístřeší** provozované Oblastní charitou Ústí nad Orlicí. Tato služba nabízí klientům bez domova možnost hygieny, výměny oblečení a sociálního poradenství⁹.

→ **Šance pro rodinu – Sociální rehabilitace**

Oblastní charita Ústí nad Orlicí poskytuje v Centru sociálních služeb ještě další službu úzce související s oblastí bydlení. Jedná se o službu **Šance pro rodinu – Sociální rehabilitace**, pro jejíž klienty je v budově Centra k **dispozici 6 bytů s dispozicí 1+kk**. **Cílovou skupinou jsou osoby od 18 do 64 let, jež se ocitly v krizi**, rodiny s dětmi, osoby do 26 let opouštějící školská ústavní a výchovná zařízení nebo náhradní rodinnou péči a osoby s lehkým mentálním postižením. **Maximální délka pobytu** by měla být **1 rok**, přičemž cílem služby je aktivizace klientů k dosažení samostatnosti, soběstačnosti a nezávislosti. Zájem o byty v Lanškrouně je velký a klienti nejsou schopni v případě městských bytů splnit požadované podmínky a u komerčních nájmu představují bariéru kauce.

→ **Sedárna pro lidi bez přístřeší**

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví ve spolupráci s Městskou policií pod záštitou vedení města zřídilo v zimních měsících sedárnu pro osoby bez přístřeší. Sedárna je otevřená přes noc při teplotě **klesající pod sedm stupňů Celsia**. Její provoz je pod kontrolou Městské policie, prostory jsou pod kamerovým dohlížecím systémem. Sedárnu využívají osoby bez přístřeší, které nemají v zimních měsících žádnou jinou možnost přečkání mrazivého počasí, **jedná se cca o pět jednotlivců**.

⁹ V minulosti se služby NDC potýkala s nedostatečnou personální kapacitou i nedostatkem financí, kapacita byla v průběhu roku 2018 navýšena, finančně podpořena městem.

→ Ubytovny provozované soukromníky

Ubytovny v Lanškrouně jsou provozovány soukromými osobami, **obsazeny jsou agenturními zaměstnanci z jiných regionů České republiky i ze zahraničí**, neboť dnešní Lanškroun je městem s rozvinutou podnikatelskou činností. Velký počet osob zaměstnanců, obývá především soukromé ubytovny.

Popis potřeb:

Oslovení aktéři i zástupci vedení města se shodovali na potřebě vytvoření pravidel a kritérií pro mimořádné přidělení bytů a vyčlenění minimálně jednoho krizového bytu pro CS z bytového fondu města či zřízení noclehárny. Z dostupných informací dále vyplývá, že kromě systémových řešení bytové problematiky (zejm. v SVL), kterými by bylo například sociální bydlení, je v ideálním případě potřeba zpracovat bytovou koncepci ve spolupráci s městem.

Reflexe zjištěných údajů ze strany místních aktérů při tvorbě Plánu vzdálené dílčí podpory:

- Dotázaní institucionální aktéři se shodovali, že azylový dům pro rodiny s dětmi nechtějí, preferují služby bazální péče (noclehárna, krizová pomoc). Azylový dům navrhuje nahradit jiným systémem sociálních bytů města, tzn. vyčlenit z bytového fondu města byty různé kvality, těžko prodejné objekty města zrekonstruovat a zmapovat vhodné objekty k tomuto využití.

Sociální služby a zdraví

Skladba sociálních služeb a aktivit ve městě:

Mezi nejvýznamnější poskytovatele sociálních služeb zaměřené na jmenovanou cílovou skupinu, patří Oblastní charita Ústí nad Orlicí, která mimo jiné zajišťuje odborné sociální poradenství v rámci občanské poradny, nízkoprahové denní centrum pro osoby bez přístřeší, sociální rehabilitaci a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Dalšími organizacemi je Amalthea, z.s., LAXUS z.ú., Abatab, Rodinné integrační centrum a Péče o duševní zdraví, z.s.. Jmenované organizace mají většinou působnost v celém Pardubickém kraji, řada z nich zajišťuje v Lanškrouně své služby pouze některé dny v týdnu.

V relativně odlehlejší regionu Lanškrounska je co do kapacity i pestrosti nedostatečná síť sociálních služeb, které by mohly podpořit sociálně slabé občany.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví vypracovává v rámci komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb „Plán rozvoje sociálních a souvisejících veřejných služeb města Lanškrouna“, aktuálně zpracovává plán pro období 2019 – 2022, jedná se o třetí komunitní plán. Plánování probíhá ve dvou pracovních skupinách: 1) Senioři, osoby se zdravotním postižením a osoby sociálně vyloučené a 2) Rodina, děti, riziková mládež a národnostní menšiny.

Tabulka č. 1: Stručný přehled poskytovatelů sociálních služeb s cílovou skupinou sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob

Název poskytovatele	Zařízení sociální služby	Typ sociální služby
Oblastní charita Ústí nad Orlicí	Občanská poradna – kontaktní místo Lanškroun	Odborné sociální poradenství
	Nízkoprahové denní centrum Lanškroun	Nízkoprahové denní centrum pro klienty od 18 let
	Šance pro rodinu – Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Šance pro rodinu – Sociální rehabilitace Lanškroun	Sociální rehabilitace
Rodinné Integrační Centrum	Rodinné Integrační Centrum	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi s PAS
LAXUS	Centrum terénních programů Pardubického kraje	Terénní programy
Amalthea		Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Abatab, spolek pro péči o rodinu		Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Název odboru	Počet úvazků
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	5 úvazků OSPOD, 1 úvazek sociální kurátor pro dospělé 1 úvazek sociální kurátor pro děti a mládež 1 úvazek sociální pracovnice a komunitní plánování

V případě nepříznivé sociální situace, potřeby sociálního poradenství a pro zprostředkování konkrétní sociální služby se lidé mohou obrátit na **Odbor sociálních věcí a**

zdravotnictví, jehož pracovníci kromě poskytování sociálního poradenství vykonávají průběžně různé formy depistážní činnosti.

V Lanškrouně se pravidelně (dvakrát ročně) pořádají tzv. **kulaté stoly základních škol z ORP a pracovníků OSPOD**, všichni aktéři si jejich existenci a výstupy pochvalovali. Setkání se pravidelně účastní kolem čtyř zástupkyň OSPOD a dvanácti zástupců škol. Mezi tématy, kterým byla v průběhu roku 2018 a 2019 věnována pozornost, byly např. kompetence OSPOD, případové a rodinné konference, střídavá péče, neomluvené absence, záškoláctví, omluvy lékaře, prezentace sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, vypracování zprávy pro OSPOD.

Město Lanškroun realizovalo v roce 2014 třináctiměsíční projekt **Standardizace orgánu sociálně-právní ochrany v Lanškrouně**¹⁰. Cílovou skupinu v rámci projektu tvořil orgán veřejné správy působící v oblasti sociální integrace, resp. jeho zaměstnanci, konkrétně pracovníci OSPOD na Městském úřadu Lanškroun.

V období 2017 až 2020 realizuje Odbor sociálních věcí a zdravotnictví projekt **Sociální začleňování rodin ve správním obvodu Města Lanškroun**¹¹. Komplexním cílem projektu je rozvoj absentujících služeb podporujících sociální začleňování osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených ve správním obvodu města Lanškroun. Prioritou aktivit je podpora služeb pro ohrožené děti a rodiny a podpora směřující k obnovení narušených funkcí rodiny.

Vedení města je prosociálně orientováno a poskytovatelé sociálních služeb se setkávají s pozitivním přístupem a finanční podporou ze strany města.

Identifikace problémů, posouzení jejich závažnosti, analýza pravděpodobných příčin:

V oblasti zdraví, podobně jako v jiných regionech ČR, i v Lanškrouně je problém s **nedostatkem dětských lékařů**. Oslovení aktéři zmiňovali například **neexistenci psychologa a nedostatek i jiných specialistů**. Aktéři dále zmiňovali potřebu nastavení efektivních a pro všechny partnery funkčních komunikačních kanálů, které povedou k lepší koordinaci jednotlivých služeb navzájem, ale i poskytovatelů a samosprávy, ÚP a dalších lokálních partnerů.

Reflexe zjištěných údajů ze strany místních partnerů při tvorbě Plánu vzdálené dílčí podpory:

¹⁰ Viz online <https://www.lanskroun.eu/standardizace-organu-socialne-pravni-ochrany-deti/d-1054>

¹¹ Viz online <https://www.lanskroun.eu/zahajeni-projektu-na-podporu-socialniho-zaclenovani/d-11394>

- Dle oslovených aktérů není pestrost sociální služeb v Lanškrouně zcela dostačující, důsledkem čehož se zvyšuje zátěž na stávající poskytovatele sociálních služeb. Z řad pracovníků realizujících sociální služby byla vyslovena potřeba návazných služeb v oblasti bydlení, včetně krizových pro osoby s určitým omezením v sociální oblasti. Upozorňováno bylo na absenci pobytových služeb jak krizových tak dlouhodobých, např. azylového domu pro matky s dětmi nebo krizového systému bydlení při náhlé ztrátě bydlení (městská ubytovna). Aktéři rovněž upozorňovali na malou informovanost CS o dostupných službách a z toho plynoucí neřešení či včasné neřešení nepříznivé životní situace.

Zadluženost

celkový počet obyvatel města v exekuci v r. 2017:		525		
podíl exekovaných osob	ve věku 18-29 let	Senioři (65+)	děti a mladiství	
	12% (62)	7% (35)	0%	
podíl osob v exekuci vůči celkovému počtu obyvatel nad 15 let:		6,13%		
celkový počet exekucí ve městě:		2468		
průměrný počet exekucí na osobu:		4,7		
podíl exekovaných osob	s 1 exekucí	se 2 exekucemi	se 3-9 exekucemi	s 10 – 29 exekucemi ¹²
	29%	11%	47%	13%
jistina na osobu:		průměr: 313 448 Kč / medián: 101 593 Kč		

Identifikace problémů, posouzení jejich závažnosti:

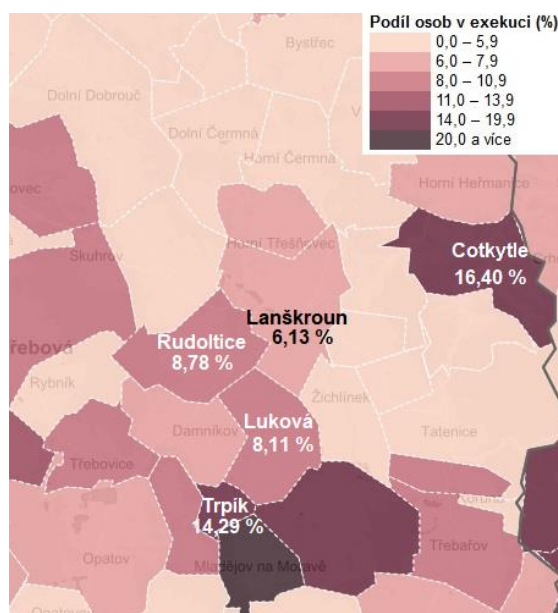
Podle údajů Mapy exekucí 2 byl v roce 2017 ve městě Lanškroun podíl obyvatel v exekuci 6,13 %, což je zhruba o 3,57 % méně, než byl celorepublikový průměr. V ORP Lanškroun je nejvyšší podíl obyvatel v exekuci v obcích Cotkyně (16,40 %) a Trpík (14,29 %).

¹² Počet exekucí zjištěných u jednoho obyvatele nepřekročil 30 exekucí.

Obrázek č. 3: Podíl osob v exekuci ve vybraných obcích v ORP Lanškroun (2017)

Zdroj: Mapa exekucí

Přehled stávajících nástrojů pro prevenci/řešení problémů v oblasti zadluženosti:

→	Občanská poradna Ústí nad Orlicí poskytla v roce 2017 poradenství v oblasti dluhů 220 klientům, bylo sepsáno 48 návrhů na povolení oddlužení, z toho bylo povoleno 45 návrhů, 32 návrhů (z toho 6 v Lanškrouně) bylo schváleno a stanoveny splátky.
→	V Lanškrouně platí zákaz podomního a pochůzkového prodeje .
→	V Lanškrouně platí od roku 2013 vyhláška o zákazu provozování sázkových her , loterií a jiných podobných her na území města. Příjem města z provozování výherních hracích přístrojů činil okolo 3 milionu korun za rok.

1.2.4 Podpora sociálního začleňování v Lanškrouně

Město Lanškroun a Agentura pro sociální začleňování spolupracovali v roce 2018. Scházela se pracovní skupina k participativnímu strategickému plánování v oblasti bydlení a paralelně k tomu byla svolávána koordinační skupina s vedením města a zapojených organizací. Členové koordinační skupiny se na svém prosincovém jednání vyslovili pro to, aby další spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování dále pokračovala. Aktéři jednohlasně navrhli navázání na započatou spolupráci, při čemž vycházeli z aktuálních potřeb lokality. Ve spolupráci má město Lanškroun zájem pokračovat ve vzdálené dílčí podpoře tematicky zaměřené na oblast bydlení.

Město je aktivní spolupráci při řešení témat ze sociální oblasti nakloněno. V oblasti řešení problémů spojených se sociálním vyloučením v Lanškrouně vedle vedení města významně participuje Odbor sociálních věcí, Centrum sociálních služeb Lanškroun, LAXUS z.ú., Péče o duševní zdraví, z.s., Občanská poradna Oblastní charita Ústí nad Orlicí, Úřad práce Lanškroun, a Městská policie. U těchto aktérů se předpokládá zapojení do pracovní skupiny bydlení a spolupráce při tvorbě Tematického akčního plánu.

1.3 Vyhodnocení výstupů analýzy

Prostřednictvím realizace vstupní analýzy provedené v roce 2018 byly v Lanškrouně identifikovány projevy sociálního vyloučení v následujících oblastech: bydlení, zadluženost, bezpečnost, nedostatečná kapacita, špatná dostupnost či úplná absence některých sociálních a zdravotních služeb. Mezi konkrétní problémy spojené se sociálním vyloučením v těchto oblastech lze zařadit nedostupnost bydlení pro nízkopříjmové obyvatele (nízkopříjmoví samoživitelé, rodiny s dětmi, samostatně žijící senioři) daná mj. přetlakem agenturních zaměstnanců, vysoký podíl obyvatel v exekuci, rizikové chování ohrožené mládeže, výskyt dlouhodobé nezaměstnanosti. Kromě této oblasti byly rezonujícími tématy chybějící prostor pro volnočasovou seberealizaci dětí ze sociálně slabých rodin.

Kromě výskytu výše uvedených problémů spojených se sociálním vyloučením byly popsány adresy v některých obcích spadajících pod správní obvod ORP Lanškroun, na kterých dochází ke zvýšené koncentraci sociálně slabých rodin s dětmi a osob ohrožených sociálním vyloučením. Jedná se o objekty, kde žije větší počet Romů, konkrétně lokalita v obci Cotkytle s cca 30ti obyvateli bytového domu, kterou popisuje i tzv. Gabalova mapa z roku 2015, dále pak cca 35 – 45 obyvatel objektu v Květné a větší koncentrace obyvatel z nižší střední třídy na sídlišti Zámeček v sousední obci Rudoltice. Vnímání „problémovosti“ těchto lokalit pravděpodobně úzce souvisí s etnicitou tamních obyvatel.

Identifikované potřeby se vztahují především k oblasti bydlení. Jedná se o zvýšení dostupnosti bydlení pro sociálně znevýhodněné občany, o potřebu systémového řešení bytové problematiky – např. sociální bydlení, o potřebu minimálně jednoho krizového bytu pro CS, o potřebu zřízení systému obecních bytů vyčleněných pro určité CS a noclehárny. To vše ve spojení se sociálními službami například ve spolupráci se SAS či terénními pracovníky služby sociální rehabilitace Oblastní charity, tedy různé formy bydlení, jejichž udržení by podmiňovala řádná spolupráce klientů se sociálními pracovníky. Potřebu zlepšení situace v oblasti bydlení potvrdily i výstupy ze setkávání pracovní skupiny bydlení během podzimu 2018.

2. Návrhová část

2.1 Průběh participativního strategického plánování

2.1.1 Postup při sestavování Koordinační skupiny plánu vzdálené dílčí podpory a při realizaci vstupní analýzy v obci

Informace o obsahu a průběhu poskytování vzdálené dílčí podpory byly zástupcům vedení města předány v průběhu jednání o možnosti poskytnutí této podpory. Po podepsání Memoranda o poskytnutí vzdálené dílčí podpory v prosinci r. 2017 byli o působení Agentury formou poskytování vzdálené dílčí podpory v Lanškrouně informováni také zástupci organizací, které lze z hlediska zaměření jejich činnosti považovat za místní aktéry v oblasti sociálního začleňování. Současně s přizváním k členství v koordinační skupině proběhlo také zjišťování jejich potřeb a možností týkajících se řešení problematiky sociálního vyloučení v Lanškrouně. K členství v koordinační skupině byli kromě zástupců vedení města a pracovníků odborů městského úřadu přizváni zástupci sociálních služeb a neziskových organizací, kteří přichází do kontaktu s cílovou skupinou. Sestavování koordinační skupiny probíhalo v období březen - květen 2018. Z reflexí získaných od pracovníků oslovených institucí a organizací vyplynulo, že za jedno z klíčových témat v oblasti podpory sociálního začleňování v Lanškrouně považují bydlení a dostupnost sociálních služeb/sociální práce v obci. Tento požadavek reflektovali také zástupci Odboru sociálního věcí a zdravotnictví a kontaktního pracoviště ÚP na jednání 8. 12. 2017. Po květnovém předložení Vstupní analýzy vedení města schválila Rada další spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování.

První setkání koordinační skupiny města Lanškrouna se uskutečnilo v červnu 2018 (složení koordinační skupiny viz příloha č. 1 Plánu VDP). Za účelem nastavení jednotného výchozího rámce byla v průběhu tohoto setkání věnována pozornost porozumění konceptu sociálního vyloučení a principům podpory sociálního začleňování (viz příloha č. 2 Plánu VDP) a účastníkům setkání byly předány podrobné informace o obsahu a principech poskytování VDP a o nástrojích, které Agentura při poskytování VDP využívá (viz Příloha č. 3 Plánu VDP). Programem setkání koordinační skupiny byla rovněž prezentace výstupů výzkumné zprávy.

Vstupní analýzu realizoval výzkumný tým Agentury v Lanškrouně v období leden – květen 2018. Ze závěrů terénního výzkumu ve městě byla jako stěžejní téma spolupráce potvrzena oblast bydlení, především pro osoby ohrožené jeho ztrátou. Vstupní analýza byla rovněž rozeslána všem aktérům. Po provedení výzkumu zástupci města ve spolupráci s dalšími aktéry a s lokální konzultantkou Agentury ustanovili pracovní skupinu bydlení. V této skupině byla definována dílčí témata, jimž se chtějí blíže věnovat v rámci sociálního začleňování pro oblast bydlení. Klíčová témata pro další spolupráci byla stanovena tato: bydlení pro osoby ohrožené bytovou nouzí a zajištění doprovázejících sociálních služeb.

Městu byl v srpnu 2018 předán harmonogram pracovní skupiny bydlení, s frekvencí 1 PS měsíčně od září do konce listopadu 2018. PS byla sestavena z místních aktérů, při strategickém plánování byla použita metoda stromů, dle potřeby se jednotlivých pracovních skupin účastnila lokální expertka na bydlení a lokální expert na sociální služby k tvorbě konkrétních opatření.

2.1.2 Postup při definování oblastí zaměření vzdálené dílčí podpory

Členové koordinační skupiny měli možnost připomínkovat návrh závěrečné zprávy ze vstupní analýzy. Po seznámení s výstupy výzkumné zprávy byly vymezeny hlavní oblasti, na které bude v průběhu poskytování vzdálené dílčí podpory ze strany Agentury pracovní skupiny zaměřena – **bydlení a doprovázející sociální služby** (na setkání koordinační skupiny 28.6.2018).

Jedním z požadavků na Agenturu ze strany členů pracovní skupiny byla pomoc s nastavením komunikace s některými aktéry místní sítě, jakožto důležité cesty k řešení problémů spojených se sociálním vyloučením v Lanškrouně. K tomuto byli osloveni zástupci vybraných poskytovatelů sociálních služeb a vedení sousední obce Rudoltice, ti byli dle svých možností přizváni k činnostem pracovní skupiny bydlení. 12. 7. 2018 byla předána redakci města tisková zpráva shrnující dosavadní proběhlou spolupráci města s Agenturou, která byla otištěna v srpnovém vydání městského zpravodaje.

Jako podpůrnou aktivitu v oblasti prevence sociálního vyloučení zejména ohrožených rodin vnímala vedoucí pracovnice Odboru sociálních věcí a zdravotnictví zmapování možností zapojení základních škol z ORP Lanškrounsko do spolupráce a jejich pravidelné aktivní propojení s OSPOD. K tématu ohrožená rodina a prevence sociálního vyloučení se podařilo ve spolupráci se síťářem zorganizovat tři kulaté stoly ZŠ a OSPOD (27. 4. 2018, 4. 9. 2018 a 19. 2. 2019). Výstupem kulatých stolů jsou preventivní opatření v oblasti včasné

intervence sociálních služeb např. SAS u rodin ohrožených sociálním vyloučením ještě před nutností zásahu OSPOD.

V prosinci 2018 proběhlo setkání koordinační skupiny, na které byl prezentován souhrn dosavadního průběhu činnosti Agentury v obci v rámci pracovní skupiny bydlení a byly projednány další možnosti spolupráce s Agenturou, a to jak dalšího průběhu poskytování vzdálené dílčí podpory projektu OPZ a OPVVV, tak v režimu KPSVL. V lednu 2018 proběhlo setkání se zástupci vedení města a Agentury, na kterém byl potvrzen další průběh poskytování vzdálené dílčí podpory projektu OPZ. **Zastupitelstvu města Lanškrouna byl 12. 2. 2019 předložen návrh na pokračování ve spolupráci v dalším období a dne 19.2.2019 bylo zastupitelstvem odsouhlaseno podání přihlášky v režimu vzdálené dílčí podpory na další dva roky.**

Členové koordinační skupiny se v prosinci 2018 shodli na záměru zpracovat pro realizaci intervencí v oblastech zaměření vzdálené dílčí podpory, tj. v oblasti bydlení a souvisejících sociálních služeb, Plán vzdálené dílčí podpory. Přítomní aktéři projeví zájem také o vypracování Tematického akčního plánu, jako podkladu pro tvorbu projektového záměru do výzvy č. 52 OPZ.

V návaznosti na proběhlé plánování, v rámci kterého byl pojmenován požadavek na zajištění systému dostupného bydlení a doprovázejících sociálních služeb, které budou konkretizovány v TAP, bude spolupráce města Lanškrouna a Agentury v průběhu poskytování VDP směřovat k naplnění následujících cílů:

- Definování systému sociálních bytů města vyčleněných z bytového fondu
- Zmapování vhodných objektů k tomuto využití
- Vytvoření pravidel mimořádného přidělování bytů a kritérií za jakých lze ve vyčleněných bytech bydlet
- Zajištění služeb bazální péče (noclehárna, krizová pomoc)
- Zpracování bytové koncepce ve spolupráci s městem
- Vytvoření pracovní skupiny k tvorbě bytové koncepce
- Vyčlenění určité části nové bytové výstavby pro konkrétní CS, např. bezbariérové byty v přízemí pro seniory (v případě soukromých investorů, pokud jim město prodává obecní pozemky)
- Prohlubování spolupráce mezi organizacemi a CS na řešení problematiky sociálního vyloučení v Lanškrouně
- Realizace tematického výzkumu jako podkladu pro TAP a případnou koncepci bydlení v obci

2.1.3 Návrh postupu při zpracování Tematického akčního plánu pro oblast bydlení a doprovodných sociálních služeb

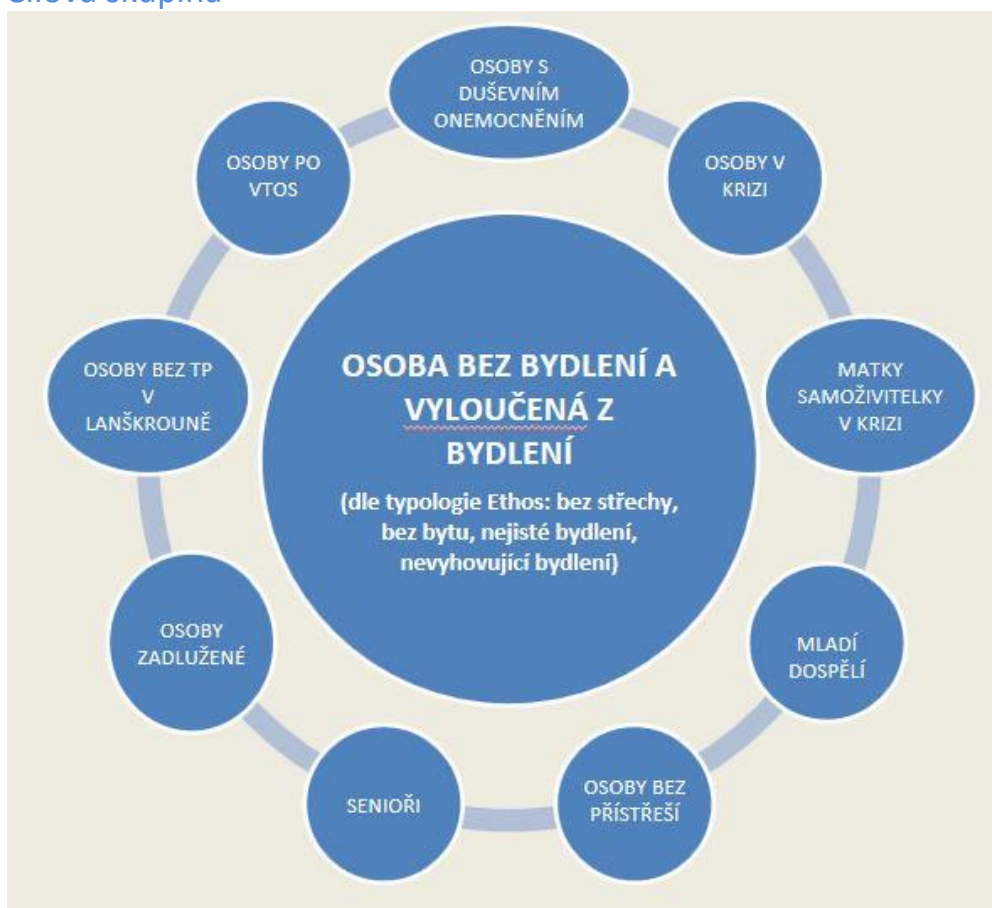
Návrh obecného cíle pro oblast bydlení

Členové koordinační skupiny schválili hlavní cíl v oblasti bydlení, navržený pracovní skupinou bydlení:

Dostatek nízkonákladového dostupného standardního bydlení a návazných služeb, včetně krizových, pro osoby s určitým omezením, aby mohli odstartovat změnu nepříznivé situace

Specifikace cílové skupiny osob sociálně vyloučených nebo osob ohrožených sociálním vyloučením v souvislosti s řešenou oblastí, tj. bydlení:

Cílová skupina

Na koordinační skupině byly v prosinci prezentovány tyto návrhy opatření a cíle, které je vhodné dále takticky rozpracovat v rámci cílů Tematického akčního plánu s ohledem na možnosti města i dalších aktérů, potvrdit navržené garanty za realizaci a vyhledat zdroje financování dostupné v následujícím roce.

Prioritní opatření

Strategický cíl:	Dostatek nízkonákladového dostupného standardního bydlení a návazných služeb, včetně krizových, pro osoby s určitým omezením, aby mohli odstartovat změnu nepříznivé situace.	Zodpov. subjekt	Počet hlasů
Prioritní cíl 1.1.	V Lanškrouně existuje pozice doprovázejícího sociálního pracovníka (pomoc při hledání bytu, péče ohledně tématu bydlení, kontrola placení nájmu).	aktéři	3
Prioritní cíl 1.2.	Dostatek sociálních služeb/ Rozšíření kapacity denního centra s možností přespaní.	aktéři	3
Prioritní cíl 1.3.	Existují písemná transparentní pravidla postupu rady města při mimořádném přidělování obecních bytů.	obec	3
Prioritní cíl 1.4.	Město má dlouhodobou vizi v sociální oblasti a veřejně ji vyjadřuje.	obec	2
Prioritní cíl 1.5.	Existují nízkonákladové obecní byty.	obec	2
Prioritní cíl 1.6.	Existuje krizové pobytové lůžko.	aktéři	1
Prioritní cíl 1.7.	Existuje dostatečná kapacita pobytových služeb.	aktéři	1
Prioritní cíl 1.8.	Je dostatečná nabídka levných bytů.	aktéři	1
Prioritní cíl 1.9.	Správa bytového fondu nenechává dluhy na nájemném dlouho narůstat a vymáhá je včas.	obec	1
Prioritní cíl 1.10.	Zástupci CS vědí, kde řešit svoji nepříznivou situaci.	cílová skupina	1
Prioritní cíl 1.11.	Zástupci CS jsou podporováni s ohledem na jejich schopnosti řešit některé situace.	cílová skupina	1

Návrh sestavení pracovní skupiny

S ohledem na fungující pracovní skupinu v roce 2018 přizvat další aktéry dle typizovaného seznamu aktérů pro oblast bydlení a zohlednění konkrétní situace v obci. K plánování v roce 2019 doporučujeme k členství v PS pozvat tyto instituce:

Zástupce kraje pro danou oblast či oblast příbuznou, zástupce obce Rudoltice (pozvání v minulosti přijal, ale neúčastnil se), zástupce všech příslušných odborů města, zástupce soukromého bytového fondu, zástupce CS, realizátory bytové koncepce v jiných obcích

Návrh průběhu zpracování TAP

Pracovní skupina bydlení se sejde minimálně 4x v roce 2019. Na těchto setkáních rozpracuje navržená opatření do dílčích kroků, případně navrhne realizaci nových opatření s ohledem na změny, které nastanou v obci; potřeby CS a možnosti města.

U každého opatření je nutné navrhnout konkrétní aktivity, které povedou k jeho realizaci a tyto zpracovat a nechat odsouhlasit s garanty. Tematický akční plán by měl být předložen radě města v druhé polovině roku 2019 tak, aby bylo možné využít návazného financování z výzvy č. 52 OPZ. V Tematickém akčním plánu bude navržen monitoring plnění a vyhodnocení cílů, včetně popisu cílového stavu a požadované změny. Harmonogram setkávání pracovních skupin je vhodné určit s termíny na dalším setkání koordinační skupiny v květnu 2019 v návaznosti na schválení žádosti o spolupráci s ASZ monitorovacím výborem Agentury.

Pro další práci je vhodné použít participativní metody strategického plánování a prioritizaci potřeb. Navázat v definování problémů a jejich příčin i dopadů pomocí analýzy „problem tree“, případně použít SWOT analýzu pro identifikaci příležitostí a hrozeb, ale také silných a slabých stránek na straně města či aktérů, v neposlední řadě je vhodné provést analýzu rizik u vybraných opatření a tím připravit podmínky pro realizaci.

Mimo taktického plánování a podporu v přípravě projektových záměrů umožňuje režim vzdálené dílčí podpory (vč. možnosti zpracování TAP) realizovat v obci další aktivity směřující k nastavení předpokladů pro uplatňování a optimalizaci systematické podpory sociálního začleňování, jako např. odborné vzdělávání aktérů v tematických oblastech, podporu transformace koordinační skupiny do stálé komise pro podporu sociálního začleňování, pomoc s realizací veřejných setkání a moderování setkání s občany, zplnomocňování osob z cílových skupin k uspokojování vlastních potřeb a zájmů.

3. Implementační část

Plán vzdálené dílčí podpory je materiálem, který shrnuje roční činnost ASZ ve městě Lanškrouně. Při diskuzích s koordinační skupinou byla určena prioritní oblast bydlení. Jsou navržena opatření, jak dále postupovat v otázce bydlení, a to pro jakoukoliv věkovou skupinu sociálně slabých.

Pro úspěšnou implementaci stanoveného hlavního cíle a vybraných opatření je důležitá a nezbytná spolupráce vedení města a organizací, které na tématu bydlení a sociálního vyloučení v Lanškrouně participují. Dále je žádoucí zapojit a aktivovat ke spolupráci také cílovou skupinu, které se problematika bydlení a sociálního vyloučení týká. Výstupy hovoří o tom, že zástupci místních aktérů a vedení města jsou ochotni spolupracovat na společném cíli. Jako žádoucí a nutné je zapojení dalších aktérů nejen z Lanškrouna, ale i ze sousedních obcí, zástupců odborů města a dalších.

Koordinační skupina i členové pracovní skupiny se projevili jako schopní partneři v diskusi, na jednáních byly stanoveny výstupy, které mohou v případě dalšího rozpracování v TAP zlepšit situaci ve městě nejen v oblasti dostupného bydlení a návazných sociálních služeb. Proto doporučujeme činnost pracovní a koordinační skupiny pro roky 2019 – 2021 zachovat a využít je jako platformy pro komunikaci zástupců obce a aktérů místní sociální politiky, se zástupci majitelů bytového fondu i cílové skupiny. V režimu vzdálené dílčí podpory bude v obci i nadále hlavní kontaktní osobou za Agenturu lokální konzultant.

Vymezení rolí

Aktér	Odpovědnost	Pravomoc
ASZ	<i>Vede strategické plánování, monitoruje plnění, pravidelně informuje o činnosti radu města</i>	<i>Podává návrhy k činnosti LP/PS, podněty k revizím plánů VDP/TAP</i>
Garant VDP/TAP na obci	<i>Koordinuje aktivity na území obce</i>	<i>Předkládá návrhy na radu města</i>
Lokální partnerství/koordinační skupina a PS k VDP/TAP	<i>Odpovídají za průběh plánování a definování výstupů/návrhů opatření</i>	<i>Doporučuje návrhy na změny; preventuje duplicitní plnění plánů; reviduje plány</i>
Místní instituce	<i>Garantují realizaci opatření/aktivit, které přijali do své gesce; přenášet informace o potřebách CS, pokud CS</i>	<i>Dávají podněty k činnosti LP/PS</i>

	<i>není přítomna u jednání</i>	
Rada města	<i>Podporuje realizaci opatření/aktivit, u kterých je město určeno jako garant; monitoruje činnost LP/PS</i>	<i>Schvaluje plán VDP/TAP</i>
Cílová skupina		<i>Vyjadřuje se k realizaci aktivit, navrhuje nová opatření, účastní se jednání</i>
Veřejnost		<i>Vyjadřuje se k realizaci aktivit, navrhuje nová opatření, účastní se jednání</i>

Agentura garantuje zajištění průběžného monitorování realizace navržených aktivit, které budou rozpracovány do Tematického akčního plánu. K tomuto je nutná součinnost všech aktérů i zástupců města, zejména zástupců dotčených odborů a politické reprezentace. Vyhodnocování naplňování cílů bude probíhat za použití checklistů a jádrových indikátorů sebraných při vstupní analýze a za pomoci kritérií, která budou definovat cílový stav a změnu, které je žádoucí dosáhnout. Postup evaluace a nastavení evaluačního schématu pro vyhodnocení navržených opatření bude součástí implementační části TAP.

4. Závěr

Ze vstupní analýzy a souvisejících dokumentů vyplývá potřeba v oblasti sociálního začleňování. Mezi hlavní témata, kterými se zabývala koordinační a pracovní skupina patřil nedostatek různých forem bydlení, doprovázející sociální služby a dále ohrožené mládeže ve veřejných prostorech.

Z výše uvedeného vyplývá potřeba externí pomoci městu při zmírňování dopadů sociálního vyloučení na obyvatele Lanškrouna. ASZ disponuje personální a odbornou kapacitou, kterou může městu pomoci při odstraňování problémů týkajících se sociálního vyloučení.

Na jednání koordinační skupiny v červnu 2018 se účastníci shodli na prioritním tématu bydlení. Plán VDP je proto zaměřen na tuto oblast. Byla ustanovena pracovní skupina na toto téma. V září – listopadu 2018 proběhla čtyři setkání této pracovní skupiny. Zde byly definovány dílčí cíle v oblasti bydlení a návazných sociálních služeb. Prioritní cíle vyžadují pro tvorbu opatření dodatečné rozpracování v rámci sestavení TAP.

Plán VDP by nemohl vzniknout bez aktivní spolupráce organizací, které působí v Lanškrouně a vedoucí sociálního odboru města Lanškrouna Věry Betlachové, která pomáhala zprostředkovat přenos informací ve vztahu k vedení města. Velmi důležitou částí spolupráce byla možnost prezentace dílčích i závěrečných výsledků na koordinační skupině.

Seznam zkratk

ASZ	- Agentura pro sociální začleňování
CS	- cílová skupina
KoP	- kontaktní pracoviště
KPSVL	- koordinovaný přístup k vyloučeným lokalitám
LP	- lokální partnerství
MPSV	- Ministerstvo práce a sociálních věcí
OPZ	- Operační program zaměstnanost
OPVVV	- Operační program výzkum, vývoj a vzdělání
OSPOD	- orgán sociálně právní ochrany dětí
PS	- pracovní skupina
SAS	- sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi
TAP	- tematický akční plán
ÚP	- úřad práce
VA	- vstupní analýza
VDP	- vzdálená dílčí podpora
ZŠ	- základní škola

Seznam zdrojů

Plán rozvoje sociálních a souvisejících veřejných služeb města Lanškroun v období 2015 – 2018

Materiály města, stránky města, stránky NNO

Interní materiály ASZ

Gabalova analýza sociálně vyloučených lokalit z roku 2015, GAC, 2015

Vstupní analýza města Lanškrouna, březen 2018

Mapě sociálně vyloučených a sociálním ohrožením vyloučených romských lokalit 2006

https://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html

Zpráva o činnosti v pilotních lokalitách a Evaluace v lokálních partnerstvích, období 2008 – 2010.

<http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/evaluace-pusobeni-a-cinnosti-agentury>
www.mapaexekuci.cz

Seznam příloh

P1 Složení Koordinační skupiny Plánu VDP – lokálního partnerství a harmonogram dosavadních aktivit

P2 Problematika sociálního vyloučení; podpora sociálního začleňování – definice základních pojmů

P3 Souhrn obsahu vzdálené dílčí podpory a principů jejího poskytování v logickém schématu

Příloha 1 Plánu vzdálené dílčí podpory - Město Lanškroun 2019 - 2021

Složení Koordinační skupiny Plánu VDP a harmonogram dosavadních aktivit

Člen	Organizace
Věra Betlachová	Vedoucí Odboru soc. věcí a zdravotnictví
Radim Šišán	Kurátor pro dospělé
Tomáš Janků	Vedoucí pracovník Laxus, z.ú.
Klára Zahradníková	Terénní pracovník Laxus, z.ú.
Jan Marek	Síťář MPSV
Vladislava Hanyšová	Koordinátorka Rodinného centra Dětský svět
Veronika Kuklová	Soc. pracovnice SAS - Oblastní charita Ústí nad Orlicí
Marcela Náhlíková	Vedoucí soc. pracovnice Občanské poradny Ústí nad Orlicí
Kateřina Kálesová	Péče o duševní zdraví – středisko Ústí nad Orlicí
Veronika Potocká	Lokální konzultantka Agentury pro sociální začleňování

Období	Činnost	Garant/ASZ
Únor 2018	Uzavření Memoranda o spolupráci mezi městem Lanškrounem a ASZ	Radim Vetchý Radka Soukupová
Březen – květen 2018	Sběr dat a tvorba vstupní analýzy	Radka Vepřková
Březen – květen 2018	Mapování organizací a jejich potřeb	Veronika Potocká
Duben, listopad 2018	Seminář Dluhy I. a seminář Dluhy II.	Veronika Potocká Barbara Halířová
Duben, září 2018, únor 2019	Kulatý stůl ZŠ a OSPOD I., II. a III.	Veronika Potocká Jana Křivánková
Červen 2018	1. setkání koordinační skupiny a prezentace VA VDP	Veronika Potocká
Srpen 2018	Prezentace tiskové zprávy o činnosti ASZ v městském zpravodaji	Veronika Potocká

Září – listopad 2018	4x pracovní skupina bydlení	Veronika Potocká
Prosinec 2018	2. setkání koordinační skupiny a prezentace výstupů PS bydlení	Veronika Potocká
Prosinec 2018	Představení vedení města možnosti další spolupráce VDP OPZ/OPVVV	Radim Vetchý Ivana Hrubá
Leden – březen 2019	Předložení městu Plánu VDP a přihlášky k 2leté spolupráci v rámci VDP/TAP	Věra Betlachová Veronika Potocká

Příloha 2 Plánu vzdálené dílčí podpory - Město Lanškroun 2019 - 2021

Problematika sociálního vyloučení; podpora sociálního začleňování – definice základních pojmů

Cílem textu je představit kontext, ze kterého se při poskytování vzdálené dílčí podpory vychází a perspektivu vnímání oblasti sociálního začleňování a tím nastínit cesty možných řešení sociálního vyloučení.

Sociální vyloučení

Pod pojmem sociální vyloučení chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních, např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají sníženou míru přístupu ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel, zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení a možnosti participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování. Sociální vyloučení se vyznačuje různými charakteristikami, které se v různých lokalitách vyskytují s různou intenzitou. Společná všem lokalitám a jejich obyvatelům je však skutečnost, že se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a tudíž jejich řešení, které by směřovalo k vymanění se ze stavu sociální exkluze, je natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci. Základními indikátory sociálního vyloučení je materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a vysoká míra migrace. Jednotlivé ukazatele sami o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Kombinace intenzity přítomnosti těchto jevů pak vytváří charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou.

Sociální vyloučení je často spojeno a projevuje se zejména (nikoli však pouze):

- prostorovým vyloučením,
- symbolickým vyloučením spojeným se stigmatizací jedinců či skupin,
- nízkou mírou vzdělanosti,
- ztíženým přístupem k legálním formám lépe finančně ohodnocené výdělečné činnosti,
- příjmem ze sociálních dávek, a s tím spojenou materiální chudobou,
- nízkou kvalitou bydlení a špatnými hygienickými poměry,
- uzavřeným ekonomickým systémem (lichva a tzv. rychlé půjčky),
- výskytem rizikových forem chování (např. alkoholismu, narkomanie či gamblersství) a kriminality (zvýšeným rizikem stát se pachatelem, ale i obětí trestné činnosti),
- sníženou sociokulturní kompetencí (např. jazykovou bariérou, nezkušeností či neznalostí vlastních práv a povinností).

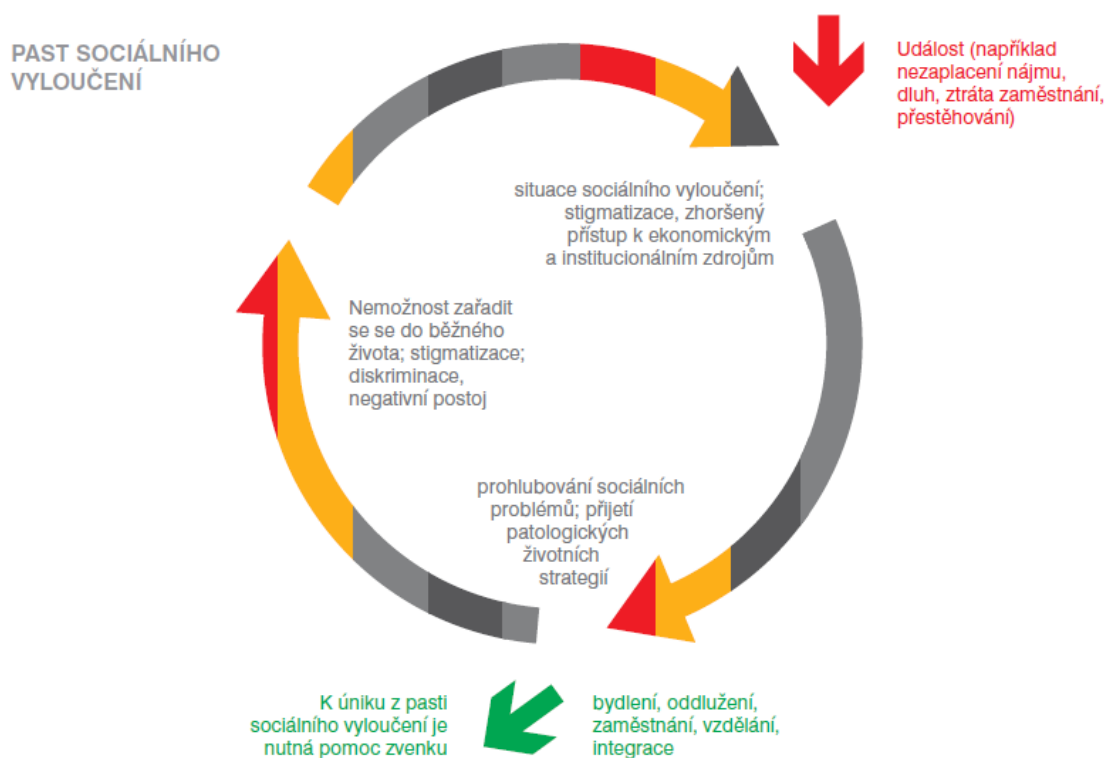

Sociálně vyloučená osoba

Sociálně vyloučení jsou ti občané, kteří mají ztížený přístup k institucím a službám (tedy k institucionální pomoci), jsou vyloučeni ze společenských sítí a nemají dostatek vertikálních kontaktů mimo sociálně vyloučenou lokalitu. Základní charakteristikou propadu na sociální dno je nahromadění důvodů, které vedou k životní krizi (ztráta zaměstnání, platební neschopnost, problémy s bydlením, problémy dětí ve škole, nemoc atd.). Sociálně vyloučení lidé obvykle nestojí před jedním problémem, ale před jejich komplexem, přičemž mnohý z nich by i jednotlivě ohrožoval normální fungování člověka ve společnosti. S postupným propadem na dno přestává být zřejmé, co je původním důvodem propadu a co jeho následkem.

Obrázek č. 2: Past sociálního vyloučení

Sociálně vyloučená lokalita

Jako sociálně vyloučená lokalita se označuje prostor (dům, ulice, čtvrť), kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa

jsou okolními obyvateli negativně symbolicky označována („špatná adresa“, „problémové místo“ apod.).

Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o sociálně vyloučené lokalitě (SVL). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou schvalované zákony, postoje institucí, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti i faktory vnitřní, mezi které se řadí životní styl samotných sociálně vyloučených, které se často mezigeneračně reprodukuje.

Sociální začleňování

Jde o proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

Při budování stabilní sociální politiky je z dlouhodobějšího hlediska nezbytné neoddělovat problémy osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených od problémů ostatních obyvatel. Naopak je nezbytné tyto problémy řešit v přirozeném propojení.

Na začátku procesu sociálního začleňování musí stát pevné rozhodnutí, že situaci v sociálně vyloučených lokalitách je obec a její politická reprezentace odhodlána řešit. Jedná se o jeden z nejkomplicovanějších procesů, zatížený stovkami špatných praxí, nedostatečným uplatňováním státních a evropských integračních politik, malou popularitou mezi voliči, negativním či přezíravým až nenávisným postojem části české veřejnosti k Romům, a také – bohužel velmi masivně – zneužíváním tématu k lacinému populismu. Na úrovni České republiky i v zemích Evropské unie není přítom pochyb o jediném přijatelném přístupu: podpoře sociálního začleňování sociálně znevýhodněných či marginalizovaných lidí. Také proto proudí do opatření na sociální začleňování nejen z evropských strukturálních fondů masivní finanční prostředky. Přitom způsobů řešení je přesně tolik, kolik je sociálně vyloučených lokalit. Žádné z řešení není zcela univerzální. Kromě jasného a pevného rozhodnutí a odhodlání k sociálnímu začleňování je pro úspěšnost jednotlivých opatření i jejich celku důležité naplňovat také následující principy, které jsou společné pro všechny situace.

PRINCIP KONTEXTU Stejně jako problém vyloučených lokalit nevznikl izolovaně, není ani jeho řešení možné bez vazby na okolí. Prostředí vně vyloučené lokality je vždy rovněž negativně ovlivněno (např. pozastavením rozvoje infrastruktury v této části města/obce, zhoršenou kvalitou bydlení v okolí lokality). Všechna plánovaná řešení proto musí obsahovat opatření, která zohlední zájem všech obyvatel obce/města, podpoří rozvoj doposud vyloučené lokality v kontextu celého prostoru obce/města a umožní izolovanou zónu integrovat do celku města/obce. Na počátku přitom vždy stojí rozhodnutí, zda je investice do rozvoje vyloučené lokality výhodná (nejen pro její obyvatele, ale i okolí), či zda je vhodnější zdevastovanou či zcela segregovanou lokalitu zcela zrušit a rozvojová opatření mj. pro její bývalé obyvatele plánovat na jiných místech.

PRINCIP SDÍLENÍ DOBRÝCH PRAXÍ Přestože každé řešení je nutné upravit podle místních poměrů, nejlepším rádcem je dobrá praxe realizovaná třeba v sousední obci. Naopak špatným rádcem může být přesvědčení, že všechna opatření lze zvládnout bez expertních znalostí.

PRINCIP SPOLUPRÁCE Mezi nejčastější osoby, se kterými je sociálně vyloučený člověk v kontaktu, patří pracovnice a pracovníci sociálního odboru, odboru sociálních dávek, úřadu práce, odboru bytové politiky, neziskové organizace, učitelky a učitelé ze škol, asistenti a asistentky mateřských, základních a středních škol, atp. Ti tvoří základní institucionální síť, která rozhoduje o tom, jaké podněty bude sociálně vyloučený člověk přijímat, a tedy i jak bude na tyto podněty reagovat. Je-li tato síť připravená s fenoménem sociálního vyloučené pracovat, násobně vzrůstá šance, že proces integrace bude úspěšný. Vzájemná koordinace a spolupráce aktérů této sítě je přitom nutnou podmínkou. Nejvhodnější se jeví, pokud se jednotliví aktéři institucionální sítě domlouvají a opatření společně plánují.

PRINCIP PARTICIPACE Zásadní roli hraje porozumění mezi aktéry institucionální sítě a klienty – lidmi z vyloučené lokality. Obě strany musí dokonale znát cíl, který pro obě z nich musí být sdílený a srozumitelný. Globálním cílem je integrace, a dílčími cíli činnosti, které k němu vedou, jsou zejména oddlužení, nalezení zaměstnání, zajištění bydlení, získání vzdělání, zlepšení zdravotního stavu, atd. Bez deklarace ochoty a motivace na straně klienta opatření nikdy nebudou účinná. Na formulaci svých zájmů a cílů se musí sociálně vyloučený člověk podílet, jinak proces integrace zkrachuje, nebo se stane sociálním inženýrstvím.

PRINCIP PŘIJETÍ ODPOVĚDNOSTI Většina článků institucionální sítě podléhá (nebo je alespoň ovlivněna) vedení obce (starostovi nebo příslušným radním). Proto je klíčovým předpokladem k úspěšné integraci přijetí odpovědnosti ze strany samosprávy. Je nezbytné udělat „audit“ místní sociální politiky a odhalit případné aktéry v systému, kteří záměrně integraci odporují, či dokonce situace v sociálně vyloučených lokalitách zneužívají ve svůj prospěch (často např. spekulanti s byty, apod.). Případná korupční jednání je nutné odstínit. Následně je možné se ujmout koordinační role řízení nebo pozitivního ovlivňování všech systémů v institucionální síti, které na proces integrace mají vliv.

PRINCIP INDIVIDUALITY Nelze předpokládat, že skupina lidí, jež je letným pohledem označitelná jako sociálně vyloučená komunita se stejnými bariérami pro vstup na trh s byty, prací a vzděláním, respektive její jednotliví členové (rodiny), se budou chovat v reakci na podněty stejně. Nutným předpokladem k úspěšnému začleňování je proto zaměření na jedince, zvýšení jeho sociálních kompetencí a tedy sociální mobility.

PRINCIP PREVENCE Sociální vylučování je proces mnohem snadnější a rychlejší, než opětovné začlenění. Sociálnímu vyloučení lze předejít uplatňováním obdobných přístupů a nástrojů, jako při procesu sociální integrace. Prevence je důležitým komponentem integračního přístupu a může ušetřit nemalé síly a prostředky v budoucnosti.

PRINCIP MOBILITY Cílovým stavem procesu integrace je plné začlenění jednotlivce (rodiny) do společnosti ve všech oblastech. Každý jednotlivec by měl mít možnost přestěhovat se v rámci obce do kteréhokoliv místa, nebo vykonávat kterékoliv zaměstnání, limitující by přitom měly být pouze jeho individuální vlastnosti a schopnosti. Každý občan by tedy měl mít možnost úplné mobility. Je důležité naplňovat představu, že ve všech

kategoriích bytů, které se ve městě nacházejí, bydlí lidé, kteří předtím byli uzavřeni do prostoru vyloučené lokality, že vykonávají celé spektrum různých zaměstnání (obojí, mají-li k tomu individuální předpoklady) a jejich děti se vzdělávají mezi ostatními vrstevníky; jinak nebude proces integrace nikdy zcela otevřený.

Příloha 3 Plánu vzdálené dílčí podpory - Město Lanškroun 2019 - 2021

Souhrn obsahu vzdálené dílčí podpory a principů jejího poskytování v logickém schématu

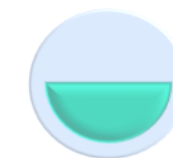
Jednání o poskytnutí VDP, zpracování žádosti o poskytnutí VDP

- **Obec má zájem řešit problémy související se sociálním vyloučením v souladu s dobrou praxí nebo hledá odbornou pomoc pro zahájení systematické podpory sociálního začleňování.**
- Agentura předá informace o vzdálené dílčí podpoře, jejíž poskytování se řídí Metodikou vzdálené dílčí podpory.
Pokud lze, vzhledem k očekáváním na straně obce, tuto formu podpory doporučit, Agentura poskytne obci metodickou podporu při zpracování žádosti.
- V žádosti jsou popsány projevy sociálního vyloučení v obci z hlediska zástupců vedení obce a jsou zde předběžně formulovány návrhy na zaměření této podpory - k jakým změnám by měla přispět.

Zahájení poskytování VDP

- **Podpora ze strany Agentury směřuje k tomu, že konkrétní problémy budou v obci řešeny:**
- - tak, **aby zástupci všech stran, které mohou a mají zájem přispět k podpoře sociálního začleňování v obci, načerpali během této spolupráce obce s Agenturou co nejvíce potřebných informací, zkušeností a inspirace;**
→za tímto účelem je sestavena **Koordinační skupina Plánu vzdálené dílčí podpory;**
- - tak, **aby bylo možné vyhodnotit, jak opatření realizovaná k jejich řešení přispěla k vytvoření příležitostí pro to, aby sociálně vyloučení a sociálním vyloučením ohrožení obyvatelé obce mohli změnit svou situaci a jaký byl dopad těchto opatření na celkovou situaci v obci;**
→za tímto účelem, a také proto, aby se rozhodování v průběhu spolupráce mohla opírat o aktuální ověřené informace o situaci v obci v kontextu řešení problematiky sociálního vyloučení, je spolupráce zahájena výzkumem (**vstupní analýza**), další údaje mohou být v případě potřeby doplněny prostřednictvím realizace tematického výzkumu.
- Poskytování vzdálené dílčí podpory se odvíjí od očekávaných přínosů, které obec formuluje v žádosti; je však pravděpodobné, že vlivem zapojení širšího spektra stran a v důsledku důkladnějšího poznání situace v obci po realizaci vstupní analýzy se očekávání na straně obce budou vyvíjet.
- V zahajovací etapě poskytování VDP je tedy věnována pozornost tomu, aby konkrétní aspekty průběhu spolupráce a zaměření poskytované podpory byly navrženy tak, aby poskytování VDP v maximální možné míře přispělo k naplnění cílů, které stanoví

Zpracování Plánu VDP (+ Zpracování TAP) I

- Proto jsou v **Plánu vzdálené dílčí podpory** zanesena všechna odsouhlasená rozhodnutí o tom, jaké aktivity, kroky a jaká opatření budou v průběhu poskytování VDP realizována (návrhová část), podklady pro tato rozhodnutí (analytická část) a dohodnutý způsob jejich realizace a následného vyhodnocení (implementační část).
- Poté, co Koordinační skupina Plánu VDP definovala oblast nebo oblasti zaměření poskytované podpory a další spolupráce obce s Agenturou (na řešení jednoho nebo několika konkrétních problémů, na realizaci intervence/í směřující/ch k řešení okruhu problémů napříč různými tematickými oblastmi, na řešení problémů v konkrétních tematických oblastech nebo na realizaci aktivit směřujících ke zkvalitnění procesů podpory sociálního začleňování v obci), může Agentura doporučit pro další práci v dané oblasti zpracování **Tematického akčního plánu** a/nebo vznik pracovních skupin.
- Ve zvolených oblastech zaměření VDP jsou dále (v příslušných pracovních skupinách) stanovovány konkrétní cíle, které mají být naplněny prostřednictvím opatření navržených v Plánu VDP (v TAP).
- Agentura poskytuje metodickou podporu pro analýzu problémů a jejich příčin a možných dopadů, při prioritizaci potřeb a při navrhování strategií intervencí (co který lokální partner může řešit, zda je potřebná vícestranná spolupráce nebo jiná forma podpory) a jejich transformaci do konkrétních aktivit / opatření. Zvláště v případě, že práce probíhá ve více skupinách, napomáhá pracovník Agentury jejich koordinaci. Výstupy pracovních skupin jsou dále sdíleny v

koordináční skupina.

Zpracování Plánu VDP (+ Zpracování TAP) II

- Pokud bude/ou intervence směřující k řešení vybraného problému nebo k podpoře sociálního začleňování v určité tematické oblasti nebo k podpoře konkrétních procesů rozpracovány v rámci TAP, Plán vzdálené dílčí podpory bude mj. obsahovat informaci o oblasti zaměření TAP.
- Časová dotace pro zpracování Plánu podpory a TAP se odvíjí především od jejich obsahu - koordinaci zajišťuje pracovník Agentury.
- Plán vzdálené dílčí podpory i Tematický akční plán jsou rozděleny na analytickou, návrhovou a implementační část a jsou zpracovány podle příslušné osnovy, která je součástí Metodiky vzdálené dílčí podpory. Pracovník Agentury poskytne členům Koordinační skupiny Plánu VDP /Koordinační skupiny TAP metodickou podporu při jejich zpracování a podílí se na jejich zpracování.
- Návrhy konkrétních opatření mají vždy vazbu na analytickou část příslušného plánu, je pro ně stanoven garant (zodpovědný za realizaci), termín realizace, případně zdroj financování.
- Plán VDP i TAP jsou po odsouhlasení Koordinační skupinou Plánu VDP (Koordinační skupinou TAP) schváleny obcí, v případě, že realizátor opatření navrženého v TAP bude žádat o finanční podporu ve výzvě OP Z pro podporu sociálního začleňování v SVL, vydává Agentura Vyjádření k TAP a poté také vyjádření o souladu projektu s TAP (osnova je přílohou Metodiky VDP).

Implementace opatření / realizace aktivit navržených v Plánu VDP (a v TAP)

- V průběhu implementace opatření navržených v Plánu vzdálené dílčí podpory (a v Tematickém akčním plánu) Agentura poskytne nejprve intenzivní podporu realizátorům navržených projektů při psaní projektových žádostí (v případě projektů navržených v TAP také supervizi žádostí a posouzení jejich souladu s TAP) a poté bude poskytovat diverzifikovanou podporu realizátorům opatření (se zaměřením zejména na poradenství při přípravě projektu k realizaci a během realizace) a členům Koordinační skupiny Plánu VDP (zejm. předávání informací, vzdělávání - především tehdy, pokud jsou tyto aktivity navrženy v Plánu VDP).

Vyhodnocení Plánu VDP (+ vyhodnocení TAP), ukončení poskytování VDP

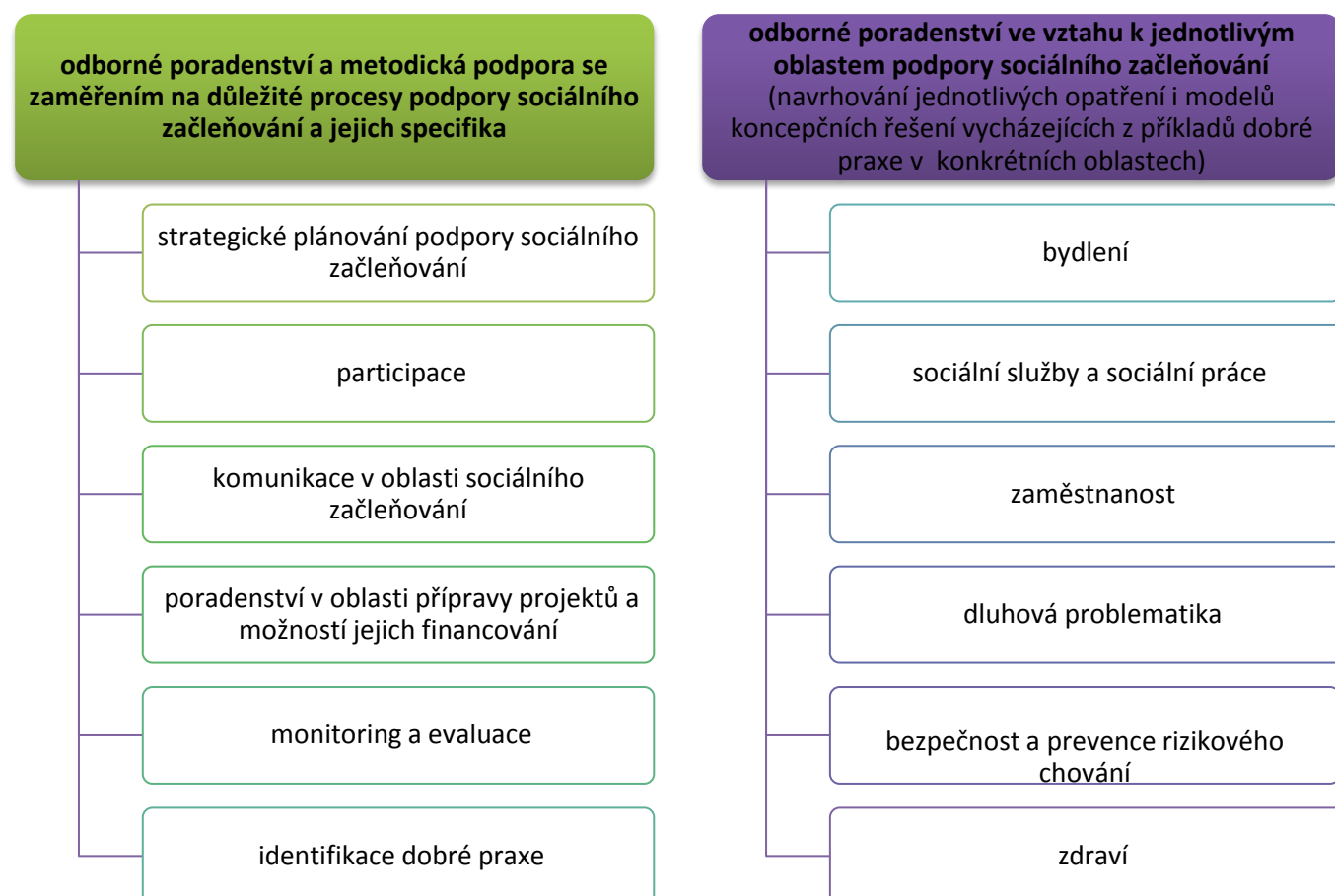
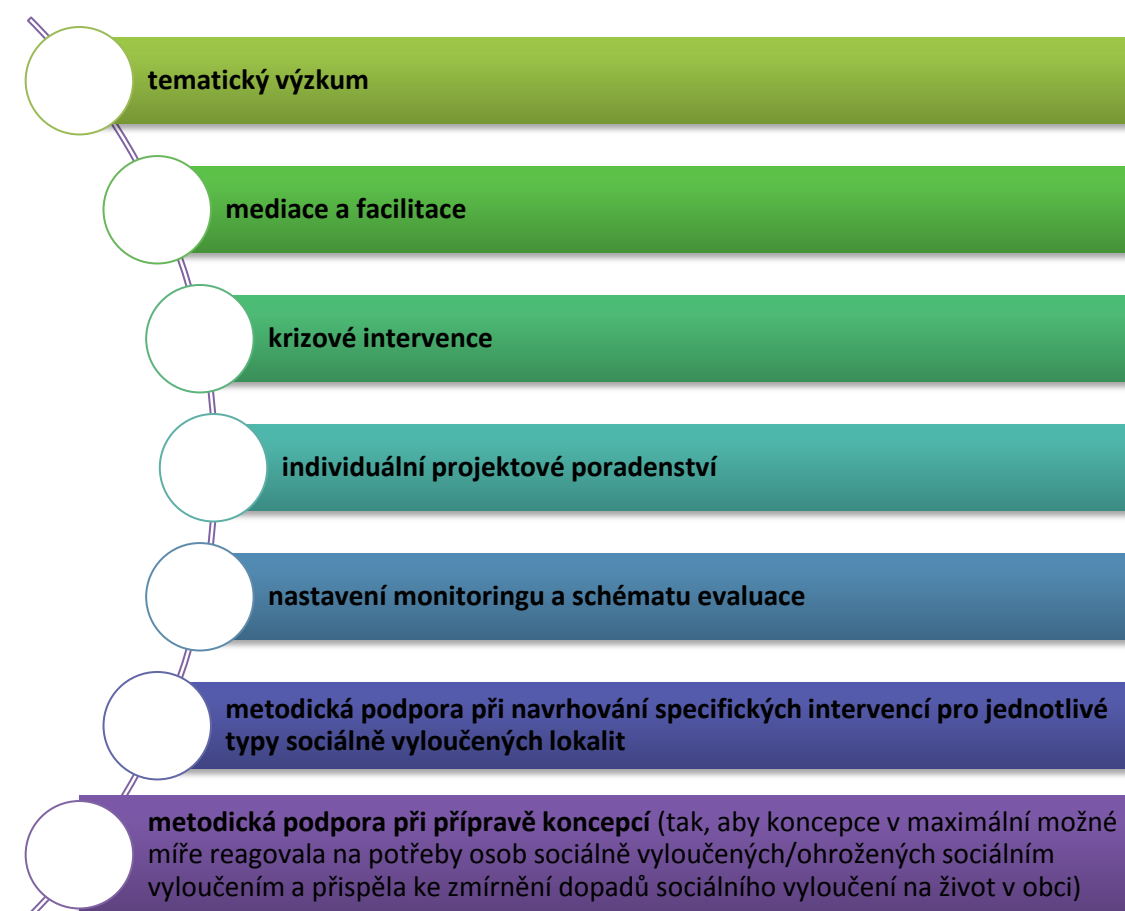
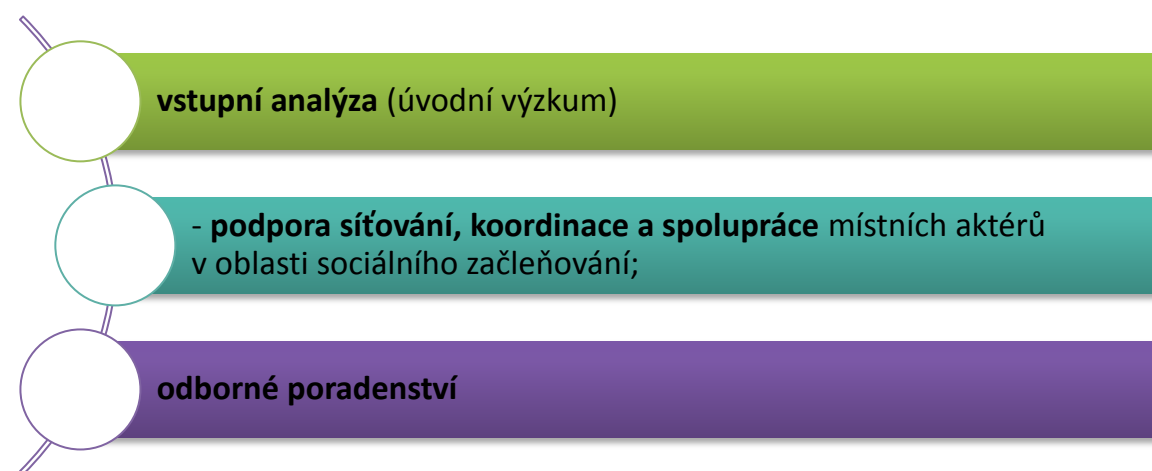
- Realizace aktivit a implementace opatření navržených v Plánu VDP a TAP bude v průběhu implementace těchto plánů pravidelně monitorována. U všech navrhovaných aktivit a opatření bude vyhodnocena jejich realizace; pokud je to možné a účelné, bude vyhodnoceno také naplnění cílů, k jejichž naplnění měly přispět.
- Zvláště v případě projektů navržených v rámci TAP bude sledována účelnost vynaložených prostředků. Zejména v případě těchto opatření budou dopadové indikátory budou sledovány v rámci nastaveného evaluačního schématu, který bude popsán v rámci TAP.
- Na procesu vyhodnocení se budou podílet členové Koordinační skupiny Plánu VDP, případně zástupci dalších zapojených institucí při úzké spolupráci s pracovníky ASZ – lokální konzultant, výzkumník, expert pro danou tematickou oblast.

Koordinační skupině Plánu podpory, která zajišťuje transparentnost a otevřené sdílení v průběhu všech následných etap spolupráce.

Při poskytování VDP využívá Agentura tyto nástroje:

- základní nástroje:

- v závislosti na zvoleném zaměření VDP jsou dále zvoleny některé z následujících nástrojů:

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Výpis usnesení ze schůze rady města ze dne 14.10.2019

Číslo jednání 25

Číslo usnesení 604/RM/2019

Rada města Lanškroun schválila Plán vzdálené dílčí podpory v oblasti podpory sociálního začleňování na období 2019 až 2021.

Ke kontrole:

Termín: 30.11.2019

Pověřen: Věra Betlachová, vedoucí odboru OSVZ

Zadání: zveřejnit na úřední desce

Mgr. Radim Vetchý v. r.
starosta města

Miloš Smola v. r.
místostarosta města

Výpis vyhotoven v Lanškrouně dne 17.10.2019
Za správnost: Bc. Veronika Tomešová, asistentka

